

Jak se opravuje svár na parogenerátoru

Škoda Jaderné strojírenství a Modřany Power

O opravě heterogenního sváru na parogenerátoru jsme si povídali se specialisty: Jiřím Hajdíkem a Pavlem Mlynářem.

Jiří Hajdík je svářečský inženýr z firmy Škoda Jaderné strojírenství a.s., Divize servis, Plzeň. Škoda JS a.s. je dodavatelem údržby logického celku primární část JE a má na starosti zajištění provozuschopnosti veškerého zařízení v této části JE.

Pavel Mlynář je svářečský technolog z firmy MODŘANY Power, a.s. Tato firma zajišťuje na elektrárně opravy potrubních systémů, armatur, činnosti v oblasti svařování.

V současné době probíhá na 2. bloku JE Dukovany oprava heterogenního sváru parogenerátoru (PG21). Jedná se v pořadí o druhou opravu - první byla úspěšně provedena vloni na 4. bloku (PG46).

Celá oprava heterogenního spoje probíhá pod taktovkou Škoda JS a.s., která vlastní know-how, technologické postupy opravy a postupy svařování.

MODŘANY Power, a.s. v rámci této opravy zajišťují kvalifikovaný svářečský personál.

O opravě heterogenního sváru na parogenerátoru jsme si povídali s oběma specialisty.

Co je heterogenní svár?

Je to spojení dvou různorodých materiálů z pohledu struktury a mechanických vlastností

metodami svařování. V tomto případě se jedná o materiály s perlitickou a austenitickou strukturou. Laicky bývá označováno jako svařování nerezů s běžnými konstrukčními oceli.

Můžete konkrétněji popsat....

Svár je prováděn na potrubí DN1100, což znamená, že potrubí má vnitřní průměr 1,1 m s tloušťkou stěny 70 mm. Jedná se o svár, který není v průběhu provozu bloku přímo spojen s primárním pracovním médiem, ale se sekundární parní částí zařízení parogenerátoru.

Na této straně, kde probíhá oprava tedy není radioaktivní médium, ale pára, která slouží k pohánění turbíny na strojnách elektrárny.

Proč se opravuje?

Společnost ČEZ, a.s. se rozhodla pro opravu svaru a zadala tuto opravu Škodě JS a.s., která spravuje logický celek primární část. Důvodem byly odchylky ve struktuře materiálu, které by při dalším dlouhodobém provozu mohly vést k případnému porušení celistvosti svárového spoje. Jelikož zde na elektrárně držíme vysokou laťku bezpečnosti, je to zejména preventivní avšak nutná záležitost.

Kolik je parogenerátorů?

Ke každému reaktoru (v EDU jsou čtyři reaktory) náleží šest parogenerátorů. Takže dohromady dvacet čtyři. Prozatím z tohoto počtu se oprava dotkne pouze dvou.

Jak probíhá oprava?

Původní svár je mechanicky odstraněn speciálním zařízením, odřezán. Toto zařízení bylo Škodou JS a.s. objednáno, vyzkoušeno a zakoupeno ve Francii. Stejně zařízení k odstranění původního svaru je využito k přípravě ploch, zhotovení úkosů, které budou opět svařovány a vyplněny novým přídatným materiálem.

Kolik lidí se na opravě podílí a jak dlouho?

Celková oprava je v harmonogramu plánována na cca tři týdny.

Začíná se opravou pracovníků na této opravě je celá řada. Počínaje pracovníky, kteří připravují a manipulují s úkosovacím zařízením, pracovníci kteří provádí nedestruktivní zkoušení v průběhu opravy, svářečský dozor a kontrolní pracovníci.

Samozřejmě musím podrobněji přiblížit oblast, která je mi nejbližší a to je svařování.

Na opravě se v současné době podílí devět špičkových svářečů, kteří byli vybráni v systému zkoušek a kvalifikací v rámci České republiky. Další sedm máme v záloze. Šest svářečů je z MODŘANY Power, a.s., část ze Škody JS a.s. a ostatní jsou zajištěni smluvním vztahem. Tato skupina svářečů byla vybrána z celkového počtu kolem šedesáti svářečů, kteří se v rámci svých kvalifikací mohli ucházet o tento specifický druh práce. Ačkoli se to může zdát nadnesené, tak v současné době je velmi složité najít dobré svářeče.

Čím je tato oprava výjimečná?

Pro nás, Škoda JS a.s. a MODŘANY Power a.s., je to výjimečné tím, že tyto opravy svarů, jsou od začátku zajišťovány českými firmami v celém průběhu realizace. To znamená, že ze strany Škoda JS a.s. byl navržen způsob opravy, technologické postupy, technologie svařování s použitím ruských přídatných materiálů v souladu s původním projektem. Vše bylo řádně ověřeno a po vyhovujících výsledcích aplikováno v praxi.

V loňském roce, jak jsem již uvedl na začátku, to byla první oprava svého druhu, na tak důležitém zařízení jako je parogenerátor v historii naší elektrárny.

Rusové ve svých elektrárnách, jelikož i JE Dukovany je postavena na základě ruského projektu, svary tohoto typu již několikrát v historii opravovali – vyměňovali.

Jak hodnotíte aktuální průběh opravy?

Z mého pohledu je i tato druhá oprava probíhající na 2.bloku velmi dobře připravena, časově je také v souladu s harmonogramem a věřím, že výsledek bude stejně úspěšný, jako ten v loňském roce.

Rozhovor byl uveřejněn v dubnu 2013 ve Zpravodaji Jaderné elektrárny Dukovany a v jeho internetové podobě na adrese <http://www.aktivnizona.cz/cs/clanky/jak-se-opravuje-svar-na-parogeneratoru-474.html>.

